

PEDAGOGIK JAMOADA EMOTSIONAL MUNOSABATLARINING IJTIMOY PSIXOLOGIK OMILLARI

Botirova Yorqinoy Dilshod qizi

Guliston davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada pedagogik jamoa haqida fikr yuritilgan bo'lib, pedagogik jamoada emotsional munosabatlarining ijtimoiy-psixologik omillari to'g'risida ma'lumotlar yoritib berilgan.*

Kalit so'zlar: *pedagogik jamoa, ta'lim, ta'lim oluvchilar, emotsional munosabatlar, empatiya*

СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ ЭМОЦИОНАЛЬНЫХ ОТНОШЕНИЙ В ПЕДАГОГИЧЕСКОМ КОЛЛЕКТИВЕ

Аннотация: *В данной статье размышляется о педагогическом коллективе, а также приводятся сведения о социально-психологических факторах эмоциональных взаимоотношений в педагогическом коллективе.*

Ключевые слова: *педагогический коллектив, образование, студенты, эмоциональные взаимоотношения, эмпатия*

SOCIAL PSYCHOLOGICAL FACTORS OF EMOTIONAL RELATIONS IN THE PEDAGOGICAL TEAM

Abstract: *This article reflects on the pedagogical team, and provides information on the socio-psychological factors of emotional relationships in the pedagogical team.*

Key words: *pedagogical team, education, students, emotional relationships, empathy*

Jamoda hamkorlik kuchli bir jamoani yaratadi, bir kishi esa faqat o'zini.

Helen Keller

Pedagogik jamoa- umumiy dunyoqarash, tarbiyaviy maqsad va vazifalar asosida birlashgan, ta'lim va o'qitish faoliyatini birgalikda tashkil etuvchi mutaxassislar guruhini ifodalaydi. Bu jamoa o'qituvchilar, o'qitish metodistlari, ta'lim konsultantlari, administratorlar, tahlilchilar va boshqa ta'lim sohasidagi mutaxassislar tomonidan tashkil qilingan bo'lishi mumkin. Ta'lim oluvchilar pedagogik jamoaning ajralmas ijtimoiy bir qismidir. Pedagogik jamoada ta'lim beruvchilar o'rtasidagi hamkorlik, aloqalar va hamkorlikning o'zaro hissiy munosabatlari ifodalanadi. Pedagogik jamoada yaxshi hissiy munosabatlar, ishbilarmonlikni oshiradi, kommunikatsiyani kuchaytiradi va jamoaning faoliyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Hattoki bugun ta'lim jarayonida zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan bo'lgan hamkorlikni oshiruvchi, yaxshi samara beruvchi kichik guruhlarda ishlash texnologiyasidan foydalanilmoqda. Bu texnologiya jamoada birgalikda ishlash, o'zaro fikr almashish ko'nikmasini shakllantiradi.

Pedagogik jamoada emotsional munosabatlarining ijtimoiy-psixologik omillari muhim sanaladi. Emotsional munosabatlar, insonlar o'rtasidagi hissiy aloqalar va o'zaro xatti-harakatlar to'plamini ifodalaydi. Bu aloqalar o'z-o'zini ifodalash, boshqalarni tushunish, qo'llab-quvvatlash, yoki negativ hissiyotlar bilan ta'sir qilish shakllarida bo'lishi mumkin.

Emotsional munosabatlar ta'lim beruvchilar va ta'lim oluvchilar o'rtasidagi aloqalarda muhim ahamiyatga ega, chunki ular o'quv jarayonining samaradorligini, o'quvchilarning motivatsiyasini, o'zlashtirishlarini, hissiy xavfsizligini ta'minlashda katta rol o'ynaydi.

Emotsional munosabatlarning bir qancha turlari mavjud bo'lib, bular:

-Qo'llab-quvvatlash

-Ishonch va qo'rquv

-E'tirof va qadr-qimmat

-G'amxo'rlik va hurmat

-Mazmunli muloqot

-Maslahat olish

Emotsional munosabatlar ta'lim samaradorligini ta'minlash uchun muhim vositadir.

Emotsional munosabatlarga ta'sir qiluvchi quyidagi ijtimoiy-psixologik omillardan ba'zilarini ko'rib o'tamiz:

Ta'lim oluvchilarning tashvish va stress darajalari: Ta'lim oluvchilar o'rganish jarayonida tashvish va stress bilan yuzlashishi mumkin. Bu omillar o'quvchilarning ijtimoiy-psixologik holatlariga ta'sir qiladi. Pedagogik jamoa Ta'lim oluvchilarning bu holatlarini tushunishi, ularga yordam berishi lozim.

O'quvchilarning motivatsiyasi: O'quvchilarning motivatsiyasi emotsional munosabatlarga ta'sir qiladi. Qiziqtirish va manfaatli o'rganish muhitini yaratish, o'quvchilarning qiyinchiliklarni qabul qila olishi va ularning maqsadlarga erishishlariga yordam berish pedagogik jamoaning vazifasi hisoblanadi.

O'quvchilarning o'z-o'zini boshqarish qobiliyatlari: Pedagogik jamoa o'quvchilarning o'z-o'zini boshqarish qobiliyatlarini rivojlantirishi kerak. Bu omillar o'quvchilarning o'zlarini tushunish, o'zlarini boshqarish va o'zlarini mustahkamlashlari uchun zarurdir.

O'quvchilarning ijtimoiy aloqalari: Pedagogik jamoa o'quvchilarning do'stlar bilan, o'qituvchilar bilan va boshqa jamoalar bilan muntazam bog'lanishlarini ta'minlashi, ularning ijtimoiy aloqalarini rivojlantirishga yordam beradi.

O'quvchilarning o'ziga ishonishi va o'zini qadrlashlari

Birgalikda ishlash ta'lim oluvchilarning ta'lim jarayoniga va rivojlanishiga yordam beradi.

Pedagogik jamoada hissiy munosabatlarning o'rni va ahamiyati:

Muloqot: Jamoa a'zolari o'rtasidagi ochiq, samarali va empatik muloqot hissiy munosabatlarni rivojlantirish imkonini beradi. Yaxshi muloqot hissiy tajribalarni almashish, tushunish va qo'llab-quvvatlashni osonlashtiradi.

Ishonch va munosabatlarni o'rnatish: pedagogik jamoa ichidagi hissiy munosabatlar ishonch tuyg'usini shakllantirishga yordam beradi. O'qituvchilar va boshqa jamoa a'zolari bir-birlari bilan ishonchli munosabatlar o'rnatish orqali ish muhitida ijobiy muhit yaratadilar. Ishonch pedagogik jamoada hissiy munosabatlarning asosini tashkil qiladi. Bunday ishonch hissi ochiq muloqotni rag'batlantiradi va hamkorlikni oshiradi. Jamoa a'zolari o'rtasidagi o'zaro ishonch hissiy jihatdan qo'llab-quvvatlovchi muhitni yaratishga yordam beradi. Ishonch umumiy ma'lumotlarning maxfiyligi, va'da qilingan hamkorlik va bir-birlari bilan ishonchlik uchun muhimdir.

Hamkorlik va almashish: Pedagogik jamoadagi hissiy munosabatlar hamkorlik va almashishni rag'batlantiradi. Guruh a'zolari o'z bilimlari, tajribalari va resurslarini birlashtirib, o'quvchilarga yaxshiroq ta'lim beradilar. Jamoa a'zolari o'rtasidagi kuchli hissiy aloqalar g'oyalari va innovatsion amaliyotlar almashinuviga yordam beradi. Jamoa a'zolari umumiy maqsadlarga erishish uchun birgalikda harakat qilganda bir-birlarini qo'llab-quvvatlaydilar. Birgalikda ishlash va muvaffaqiyatlarga erishish hissiy rishtalarni mustahkamlashi mumkin.

Qo'llab-quvvatlash va empatiya: Pedagogik jamoada ijtimoiy qo'llab-quvvatlash hissiy munosabatlarni mustahkamlashga yordam beradi. Jamoa a'zolari qiyin vaziyatlarda bir-birlarini qo'llab-quvvatlaydilar, ularning hissiy muammolarini tinglaydilar va stressni birgalikda yengishga harakat qiladilar. Empatiya - bu jamoa a'zolarining bir-birlarining hissiy tajribalarini tushunish va baham ko'rish qobiliyati. Empatik muhitda jamoa a'zolari bir-birlarini yaxshiroq tushunadilar, hissiy ehtiyojlarga sezgirlik ko'rsatadilar va qo'llab-quvvatlovchi munosabatni namoyish etadilar. Empatiya o'quvchilarning hissiy farovonligini yaxshilaydi va ularning shaxsiy ehtiyojlariga yaxshiroq javob berishga imkon beradi.

Etakchilik: Jamoa rahbarining etakchilik uslubi va ko'nikmalari hissiy munosabatlarga ta'sir qilishi mumkin. Qo'llab-quvvatlovchi, rag'batlantiruvchi va sezgir rahbar jamoa a'zolarining hissiy ehtiyojlari haqida qayg'uradi va qo'llab-quvvatlaydi. Rahbar ochiq muloqot va ishonchni yaratish orqali hissiy aloqalarni rivojlantirishga hissa qo'shishi mumkin.

Muammoni hal qilish va qaror qabul qilish: Pedagogik jamoadagi hissiy munosabatlar muammolarni hal qilish va qaror qabul qilish jarayonlarini osonlashtiradi. Jamoa a'zolari bir-biriga nisbatan tushunish va hurmat bilan munosabatda bo'lish orqali umumiy maqsadlarga erishish uchun hamkorlik qiladilar. Hissiy aloqalar qiyin vaziyatlarda yordam beradi va yechimga yo'naltirilgan yondashuvni rag'batlantiradi.

Mojarolarni boshqarish: Mojarolar muqarrar bo'lgan holatlarda, nizolarni samarali boshqarish ko'nikmalari hissiy munosabatlarni saqlashda muhimdir. Jamoa a'zolari o'rtasidagi ziddiyatlarni konstruktiv tarzda hal qilish hissiy keskinlikni kamaytirishga va hamkorlikni saqlashga yordam beradi.

Motivatsiya va ishdan qoniqish: Pedagogik jamoadagi hissiy munosabatlar jamoa a'zolarining motivatsiyasini oshiradi va ishdan qoniqishni ta'minlaydi. Jamoa a'zolari bir-birlarining muvaffaqiyatlarini nishonlaydilar, bir-birlarini qo'llab-quvvatlaydilar va ijobiy fikr bildiradilar. Bu ish muhitida ijobiy energiya yaratadi va jamoa a'zolarini yanada g'ayratli va qoniqarli qiladi.

Natijada, pedagogik jamoadagi hissiy munosabatlar hamkorlikni oshiradi, ishonchni ta'minlaydi, qo'llab-quvvatlash va empatiyani taklif qiladi, muammolarni hal qilish ko'nikmalarini shakllantiradi, motivatsiyani oshiradi va ishdan qoniqishni ta'minlaydi. Bu ta'limda samarali ta'lim muhitini yaratishda muhim ahamiyatga ega. Pedagogik jamoa a'zolari o'rtasida kuchli hissiy aloqalar mavjud bo'lsa, o'quvchilarning ta'lim va rivojlanishi yaxshi qo'llab-quvvatlanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimova V.M., Sunmatova R.I., Tojibayeva R.N. *Mustaqil fikrlash*. – Т.: Sharq. 2000.
2. Usarov Djabbar Eshkulovich, & Suyarov Kusharbay Tashbaevich. (2020). *Developing Pupils’ Learning and Research Skills on the Basis of Physical Experiments*. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*, 24(02), 1337-1346.
3. Jabbor Usarov. (2019, June). *Using Teaching Methods for Development Pupil Competencies*. *International Journal of Progressive Sciences and Technologies*, 15(1), 272-274.
4. Davletshin M.G. va boshqalar. *‘Yosh davrlar va pedagogik psixologiya’*. Т.: TDPU. 2009.
5. Очилов М., Очилова Н. *Ўқитувчи одоби*. – Т.: Ўқитувчи, 1997.
6. Rozimatov, J. (2023). *ENHANCING THE METHODOLOGY FOR UTILIZING DIGITAL EDUCATIONAL TECHNOLOGIES AMONG FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS (USING NATURAL SCIENCE AS AN EXAMPLE)*. *Евразийский журнал академических исследований*, 3(12 Part 2), 11-13.
7. Ravshan, A., Sirojiddin, G., Azamat, Z., & Gulizahro, T. (2023). *DEVELOPING EFFECTIVE APPROACHES TO THE USE OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGY IN EDUCATION*. *Horizon: Journal of Humanity and Artificial Intelligence*, 2(6), 53-55.
8. Tovbaevna, M. N., & Hayrinso, O. (2022). *Pedagogical fundamentals of developing the creative professional activity of future primary school teachers*.
9. Mukhammatovna, E. D., Tovboevna, M. N., Kushakovna, A. S., Egambaevich, U. K., Shakirovich, Y. S., & Yusufovna, S. D. (2021). *Improving the Methodology for Preparing Future Primary School Teachers for Innovative Professional Activities*. *Annals of the Romanian Society for Cell Biology*, 5490-5498.